

Vegleiðing til **CO₂-roknaran**

Útgáva 1

14. februar 2025

Innihald

1. Um vegleiðingina	3
2. Um CO ₂ -roknaran.....	3
2.1 Hvat fevnir CO ₂ -roknarin um?.....	4
2.2 Skipan av rokniørkunum	5
2.3 Útlátsfaktorar.....	7
2.4 Soleiðis kemur tú í gongd.....	7
2.5 Hjálpifíla	8
3. Útfylling av innleiðandi rokniørkum	9
3.1 Inngangur.....	10
3.2 Innihald.....	10
3.3 Fyritøkuupplýsingar	10
3.4 Samandráttur.....	10
4. Vav 1 - Beinleiðis útlát	11
4.1 Brenning á fóstum eindum	11
4.2 Brenning á flytfórum eindum	13
4.3 Kølievni – Refrigerants	14
5 Vav 2 - Óbeinleiðis útlát	15
5.1 Keypt el	16
5.1 Fjarhiti.....	17
6. Vav 3 - Útlát í virðisketuni	18
6.1 Undirbólkur 3 – Virksemi tengt at brennievni og orku, ið ikki er partur av vavi 1 og 2	20
6.2 Undirbólkur 4 - Flutningur og útkoyring av keyptum vørum og tænastum	20
6.3 Undirbólkur 5 – Burturkast frá virkseminum.....	25
6.4 Undirbólkur 6 – Ferðing í arbeiðsørindum	27
6.5 Undirbólkur 7 – Starvsfólkaferðing millum bústað og starvspláss.....	29
6.6 Undirbólkur 8 – Langtíðarleigaðar ognir.....	30
6.7 Undirbólkur 9 – Flutningur og útkoyring av seldom vørum og tænastum	30
6.8 Undirbólkur 13 – Langtíðarútleigaðar ognir	30
7. Vegleiðing um rokniørkini við orkuútrokningum	31
7.1 Samlað orkunýtsla	31
7.2 Varandi orka.....	31
8. Vegleiðing um rokniarkið við burturkasthagtölum	31
8.1 Samlað burturkast og burturkast at endurvinna	32

1. Um vegleiðingina

Henda vegleiðing er ætlað fyritøkum, stovnum og felögum, sum vilja rokna sítt útlát av CO₂. Hon er eitt stuðulsamboð til CO₂-roknaran og tekur serligt atlit til fóroyisk viðurskifti. Vegleiðingin er ein útgreining av tekstunum í sjálvum roknaranum.

Í vegleiðingini velja vit einans at brúka orðið ‘fyritøka’, men tað fevnir um allar brúkarar. Av tí, at hetta er fyrsta útgáva, kunnu lýti vera – til dømis tekstir á enskum og donskum. Hetta og annað verður rættað í næstu útgávu.

Endamálið við hesi vegleiðing er fyrst og fremst at nærri lýsa hvørji tøl og tekstir fyritøkur skulul tøppa inn í ymisku rekkjurnar í CO₂-roknaranum. Niðast fyrir hvort rokniark eru svar upp á ofta settar spurningar. Dømi kunnu vera givin.

Um tú hevur spurningar ella viðmerkingar til CO₂-roknaran ella til hesa vegleiðing, kanst tú senda teir til us@us.fo. Vónandi fáa fyritøkur gagn av vegleiðingini.

Kassar

Í vegleiðingini eru tekstir, sum ikki er beinleiðis vegleiðing um at tøppa inn ella brúka CO₂-roknaran, settir í “kassar” sum hengan.

2. Um CO₂-roknaran

CO₂-roknarin er ein Excel-fíla, sum ger tað lætt hjá fyritøkum at rokna sítt útlát. Roknarin verður dagfördur á hvørjum ári, og nýggj útgáva verður løgd út 15. februar. Roknarin byggir á altjóða GHG-standardin og er mentur í samstarvi millum Umhvørvisstovuna og Burðardygt Vinnulív. Les meira og finn viðkomandi kunning um GHG-standardin á www.ghgprotocol.org

Á tí fyrsta rokniarkinum í CO₂-roknaranum, sum eitur “Inngangur” eru beinleiðis leinki (og síðutal) til vegleiðingarnar fyrir ymisku bólkarnar í GHG-standardinum t.d.:

- [Corporate Standard | GHG Protocol](#)
- [Scope 2 Guidance Final Sept26.pdf](#)
- [Scope3 Calculation Guidance 0.pdf](#)

Síðani 2023 hava Vinnuhúsið og Umhvørvisstovan samstarvað um víðarimenningina av CO₂-roknaranum við tí endamáli at gera tað enn lættari hjá fyritökum at koma í gongd við CO₂-roknskap.

Gev gætur, at:

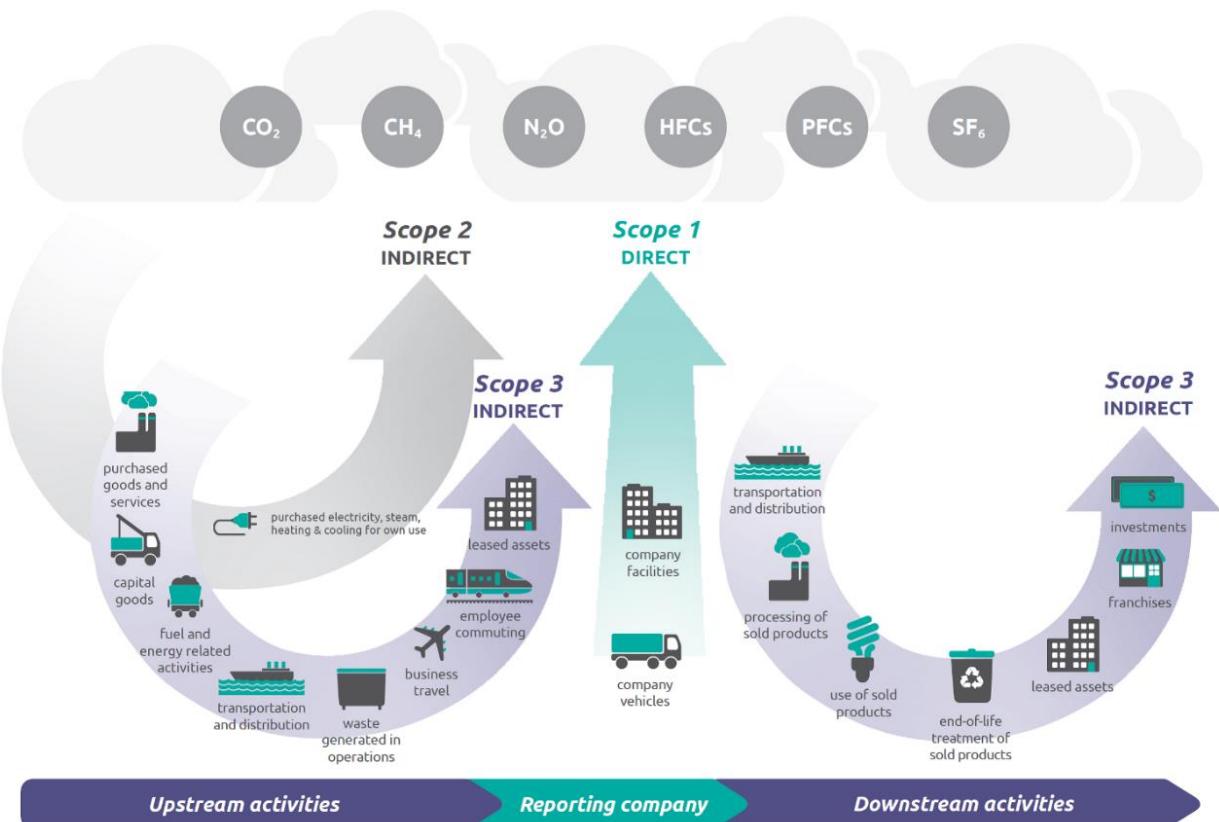
- CO₂-roknarin er bert til egna nýtslu hjá fyritökuni, og at dátur ikki verða savnaðar av øðrum parti.
- Tað er týdningarmikið at seta seg væl inn í útrocningarnar og útlátsfaktorarnar, áðrenn arbeiðið fer í gongd.
- Umhvørvisstovan ikki veitir trygd fyrir neyvleika í innihaldinum, og at Umhvørvisstovan onga ábyrgð ber fyrir einum og hvørjum skaða ella tapi, sum stava frá nýtsluni av CO₂-roknaranum.

2.1 Hvatt fevnir CO₂-roknarin um?

CO₂-útlát verður býtt í trý vav:

- Vav 1: Beinleiðis útlát frá fyritökuni (t.d. oljunýtsla og kølievni)
- Vav 2: Óbeinleiðis útlát frá orkunýtslu (t.d. el og fjarhiti)
- Vav 3: Útlát í virðisketuni (t.d. flutningur og burturkast)

Myndin niðanfyri vísir tey trý vavini og undirbólkarnar.

CO₂-roknarin roknar útlát av fleiri þðrum vakstrarhúsgassum enn einans CO₂. Sí talvu niðanfyri, har fóroyisk heiti og síðani onnur heiti – ofta dansk og ensk – eru nevnd. Samlaða eindin fyrir útlát verður tó altíð umroknað til CO₂-eindir (CO₂e).

Talva 1 – Vakstrarhúsgassini, sum eru við í CO₂-roknaranum.

Kemiskt heiti	Fóroyisk heiti	Onnur heiti og viðmerkingar
CO ₂	Koltvílta / Koltvílsúrni	Kuldioxid - Carbon dioxide
CH ₄	Metan	Metan - Methane
N ₂ O	Láturgass	Dinitrogenoxid - Lattergas
HFC	HydrofluorCarbonir	Slag av F-gassi. Kølievnir
PFC	Perfluorcarbonir	Slag av F-gassi. Ikki brúkt í FO
SF ₆	Svávulhexaflourid	Sulfurhexaflourid. Eitt slag av F-gassi

2.2 Skipan av rokniørkunum

CO₂-roknarin hevur íalt 19 rokniørk.

- 4 grá rokniørk: Innleiðandi upplýsingar, sí kap. 3
- 3 grøn rokniørk: Vav 1 – sí kap. 4
- 2 blá rokniørk: Vav 2 – sí kapittel 5
- 7 lilla rokniørk: Vav 3 – sí kapittel 6

Hesi 16 fyrstnevndu rokniørkini verða brúkt til at rokna út útlát av vakstrarhúsgassi hjá fyritökum.

Umframt hesi, eru í 2024-útgávuni av CO₂-roknaranum trý nýggj rokniørk, ið veita onnur viðkomandi ESG-lyklatøl:

- 2 appelsingul rokniørk: Orkuútrokningar, sí kap. 7.
- 1 reytt rokniark: Burturkastútrokningar, kap. 8.

Felags fyrir hesi trý rokniørkini er, at úrslitini verða roknað av sær sjálvum. Onki nýtt skal tøppast inn, sum ikki longu eru tøppað inn í CO₂-roknaran.

Myndin niðanfyri vísir innihald í CO₂-roknaranum. Skíggjamynnd av "Innihald"-rokniarkinum. Her síggjast tó ikki rokniørkini um orkuútrokningar og burturkasthagtøl.

Ørk	Lýsing
Inngangur	Inngangur til CO2-roknara, sæð í stórra hæpi og vegleiðing um vavin í 'GHG Protocolini', nýtsluvegleiðing, útlátfaktorar og hverji vakstrahúsgass eru umfatað av roknaranum.
Innhald	Innhaldsvirlit
Fyrirtækkuupplýsingar	Á hesum arki skal brúkarin inntöppa upplýsingar um fyrirtækuna, brúkaranavn og hæliðstaðsetingar hjá fyrirtækuni.
Samandráttur	Útlát (tCO2e) björt á vav og undirbólkar
V1 - Brennievni - á fóustum eindum	Útlokningar útláti sum stavar frá nýtslu av brennievni í sambandi við el-, hita-, damp- ella örkuframleðslu. Hetta fevnir um brenning av gassi, olju ella koli í generatorum, oljufjörum ella aðrar útgerð, sum letur vakstrahúsgass út í loftkvíði.
V1 - Brennievni - á fligtfórum eindum	Útlátsútlokningar av brennievnisnýtslu hjá akförum, íslit fyrirtækana eigur ella leigar, t.d. löttum/tungum akförum, bilum, lastbilum, flogförum, fiskiförum. Hetta fevnir um brennievnisnýtslu í flygtförum (mobilarí) útgerð, sum letur vakstrahúsgass út í loftkvíði.
V1 - Kælievni	Útlát frá lekum á keli- og luftskiltisskipanum, -tænastum og burturbining av sílkarí útgerð, tá íslit hon ikki verður brúkt longur.
V2 - Kept el	Útlátsútlokningar fyrir el, íslit er kept frá lokalum veitara til nýtslu.
V2 - Fjarhiti	Útlát frá dampi, hita og keling, íslit er veitt gjögnum netið/skipan.
Flutningur og útkoðring av keptum vörum og tænastum	Útlátsútlokningar av brennievnisnýtslu hjá akförum, íslit eru fíggjað av fyrirtækni og nýtt til ráveruflutning og -veiting í virðisketu fyrirtækunnar.
Flutningur og útkoðring av seldum vörum og tænastum	Líðugveruflutningur og -veiting fevnir um brennievnisnýtslu hjá akförum, íslit eru fíggjað av fyrirtækni og nýtt til líðugveruflutning og -veiting í virðisketu fyrirtækunnar.
Ferðing í arbeidsstörfum	Útlokningar av útláti frá flutningi av starvsfólk í arbeidsstörfum í akförum, sum triði partur eigur ella rekur, til dömis flogförum, tokum, bussum og bilum.
Starvsfólkferðing millum bústað og starvsspláss	Útlokningar av útláti frá flutningi av starvsfólk millum bústað og arbeidsstöð.
Burturkast frá virkseminum	Útlokningar av útláti frá burturbining og viðgerð hjá triðjaparti av burturkasti frá virksemi, íslit fyrirtækana varðar av.
Langtíðarleigaðar ognir	Útlát frá ognum, sum eitt felag leigar frá óðrum, har felagið ikki hefur fíggjartíðig stjóring á hesum ognum.
Langtíðarútleigaðar ognir	Útlát frá nýtslu av ognum, sum felagið leigar út, har felagið er leigari.

Lond gera útlátsuppgerðir þörvísi enn fyrirtókur

Tá ið heimsins lond gera upp útlát av vakstrahúsgassi, hevur tað týdning, at hesar uppgerðir eru *globalt rættar*. Tað vil siga, at leggur tú útlátið hjá öllum heimsins londum saman, hevur tú samlaða globala útlátið. Ein grundregla sigur, at alt útlát skal teljast við, men bara einaferð. Til dömis, tá ið fóroysk fiskiskip bunkra í Noregi, skal tað bara telja við í Noregi. Roknihátturin tekur stóðri í vegleiðingum hjá altjóða veðurlagsráðnum [IPCC](#).

Tá ið fyrirtóka ger útlát av vakstrahúsgassi upp, er tað þörvísi. Nú skal hvør einstök fyrirtóka telja við alt útlát, sum hon hevur leitt út. Bæði tað, hon leiðir út beinleiðis (= Vav 1) og óbeinleiðis (= Vav 2 + Vav 3). Tað vil siga, at sama útlát lættliga kann teljast við hjá fleiri fyrirtökum. Vav 1 útlát hjá fyrirtóku kann vera Vav 3 útlát hjá aðrari fyrirtóku.

Sí dömi á næstu síðu

Dómi: Eg havi flutningsfyritøku. Eg koyri vøru út við diesel vøruvogni. Tá ið eg koyri vøru út, skal oljunýtslan fyrir allar túrar sjálvandi teljast við í útlátsuppgerðina hjá mínari fyritøku. Kundarnir, sum eg flyti vøru fyrir, og sum eisini rokna út sitt útlát, eiga já ein part av útlátinum frá sama túrinum; tó bara tann partin av útlátinum, sum kann setast í samband við flutningin av júst hansara vøru. Jú tyngri vøran er, og já longriteinurin er, já störri part av samlaðu oljunýtsluni og útlátinum eigur tann einstaki kundin. Oljunýtsla kann soleiðis telja við fleiri ferð. Bæði eg og kundin verða tyngdir av útlátinum. Hetta ger, at eisini bæði eg og kundin mugu finna aðrar loysnir at flyta vøru enn við dieselbili fyrir at minka um egið útlát av vakstrarhúsgassini.

2.3 Útlátsfaktorar

Fyri at kunna rokna útlátið av CO₂ er neyðugt at hava útlátsfaktorar fyrir CO₂. Til dømis, hvussu nóg CO₂ verður leitt út fyrir hvört tons av brennievni, sum verður brent, ella hvussu nóg CO₂ verður leitt út fyrir hvønn kWt av streymi, sum verður brúktur. Á sama hátt eru útlátsfaktorar fyrir hini vakstrarhúsgassini, sum eru í roknaranum.

Í öllum rekkjunum í CO₂-roknaranum, har útlát verður roknað út, verður upplýst, hvør útlátsfaktorur verður brúktur. CO₂-roknarin nýtir nýggjastu útlátsfaktorar frá hesum keldum :

- Føroyiskir útlátsfaktorar (Umhvørvisstovan, 2024) <https://www.us.fo/vernd/luft-og-vedurlag/utlatsfaktorar/>
- Danskir útlátsfaktorar (Aarhus Universitet, Institut for Miljøvidenskab, 2023)
<https://envs.au.dk/en/research-areas/air-pollution-emissions-and-effects/air-emissions/emission-factors>
- Bretskar útlátsfaktorer (UK BEIS GHG Conversion Factors, 2024)
<https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2024>

Keldan til hvønn einstakan útlátsfaktor er at finna undir 'Kelda Útlátsfaktorur', sum er upplýst á öllum viðkomandi ørkum.

Útlátsfaktorarnir verða dagfördir árliga og eru at finna á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni (us.fo).

Umhvørvisstovan roknar út føroyiskar útlátsfaktorar fyrir elframleiðslu og fjarrita.

2.4 Soleiðis kemur tú í gongd

CO₂-roknarin er tøkur á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni (www.us.fo).

- Tak CO₂-roknaran niður frá heimasíðuni
- Lat filuna upp í Excel
- Les vegleiðingina í rokniørkunum og í hesi vegleiðingini
- Byrja við vav 1 og vav 2

Byrja við vav 1 og vav 2

Mælt verður til, at fyritókur í fyrsta umfari gera upp útlát í vav 1 og vav 2. Myndin niðan fyrir (skíggjamynnd úr CO₂-roknaranum) vísir virksemi, sum hoyrir undir vav 1 og vav 2 umframta nærrí lýsing av hesum. Eisini eru leinki og síðutal til viðkomandi partar í GHG-protokollini.

Vav	Slag av virksemi	Vav í 'GHG Protocolini', sum hesin CO ₂ -roknarin fevnir um:	Lýsing	Viðkomandi vegleiðingar
Vav 1	Brennivni - á féstum eindum	Útlát frá brenning av féstum, flóandi ella luftvörnum brennivni, vanliga í sambandi við at framleiða el-, damp- ella hita. Til demis at brenna gass, olju ella kol í generatori, oljufýri ella aðrar útgerð, sum leiðir vaxstrahúságass út í loftkvíði.		GHG Protocol Corporate Standard (page 27)
	Brennivni - á flyttférum eindum	Útlát frá brennivni, brúkt í aðférum, sum fyrirkonan eigin ella leigir.		GHG Protocol Corporate Standard (page 27)
Vav 2	Kelievni	Útlát frá leikum á kæl- og luftskiftisskipanum, rækt og burturbeining av hesum skipanum		GHG Protocol Corporate Standard (page 27)
	Elnýtsla	Útlát frá elorku, ið fyrirkonan keyfir. Tá útlát frá elorku verður roknarð, kann hesin parturin roknast við stóði í annaðhvart 'marknaði'- ella 'stáðsetning'- rokniháttinum. Útlát, í verður roknarð í 'V2 - Keypt af' roknarkinum, verður roknarð við stóði í 'stáðsetning'-rokniháttinum. Hesar útrokningar vísar tildeildilátið frá til elnettinum, í verður nyt. (A 'market-based' method reflects emissions from electricity that the organisation has purchased. This is not included within		GHG Protocol Scope 2 Guidance (page 35)
	Fjarhili	Útlát frá dampi, hita og keling, sum verður lalið gjögnum netið/skipanina.		GHG Protocol Scope 2 Guidance (page 35)

Myndin vísir Vav 1 og Vav 2 í CO₂-roknaranum. Skíggjamynnd av "Inngangur"-roknarkinum

2.5 Hjálpifíla

Fyri at savna dátur og grundtöl er skilagott at gera sær eina hjálpifílu. Her verða samantald töl fyri oljunýtslu, elnýtslu o.a. savnað og sett upp í eina excel filu, sum síðani verða fórd inn í CO₂-roknaran. Til dømis samlaða oljunýtslan hjá dieselbilum í fyritókuni, serliga um teir eru nögvir í tali.

Hjálpifila er skilagóð at hava, tí um hon er greitt sett upp, vil hon við tíðini vera góð skjalfesting upp á grundarlagið undir útrocningini av CO₂-útlátinum hjá fyritókuni, samstundis sum krövini til grannskoðan av CO₂-útrocningum fara at vaksa komandi árin. Talvan niðan fyrir vísir nökur dömi um skrásetingar, sum kunnu verða gjördar í hjálpifiluni. Gev gætur, at allar vav 3-skrásetingar ikki eru tiknar við í talvuna.

Vav 1	<ul style="list-style-type: none"> • Oljunýtsla
Vav 2	<ul style="list-style-type: none"> • Elnýtsla • Fjarhitánýtsla
Vav 3	<ul style="list-style-type: none"> • Burturkastnøgdir og viðgerð • Hvussu starvsfólk ferðast til og frá arbeiði • Ferðing utanlands hjá starvsfólk • Flutningur av vørum til og frá fyritókuni

Tá ið hjálpið í verður sett upp, er neyðugt at hava gjøgnumskygni í huga. Hon eigur at skipast eftir leisti, sum tryggjar, at uppgerðin er eftifarandi, og at hon kann nýtast ár eftir ár; eisini hóast starvsfólk verða skift út. Eitt gott hugskot er at tosa við aðrar fyritókur við líknandi virksemi fyrir at fáa íblástur, hvussu hjálpiðan verður skipað á bestan hátt.

3. Útfylling av innleiðandi rokniorkum

- Fyritókuupplýsingar: Skriva upplýsingar um fyritókuna og ognir/fasilitetir.
- Samandráttur: Vísir samlað útlát.

Á komandi síðum eru einstóku rokniorkini í CO₂-roknaranum lýst nærrí. Tá ið tú hevur CO₂-roknifíluna opna, sært tú ymisku litirnar, sum rokniorkini hava, tá ið tú blaðar – eins og nevnt áður. Í hesi vegleiðing eru öll rokniorkini í CO₂-roknaranum sett upp við yvirskriftum, sum eru markeraðar við sama liti, sum er á samsvarandi rokniarki í CO₂-roknaranum.

Til fyrsta rokniarkið í CO₂-roknaranum, sum er ‘Vav 1 - Brenning á fóustum eindum’, verður neyvt greitt frá, hvørji töl og tekstir skulu setast inn í ymisku puntarnar (cellurnar).

Dómi um hvussu vegleiðing er sett upp

Nøgd: Skriva nøgdina av brennievni. Nøgdina fær fyritókan frá oljufelögum.

Her er tað “Nøgd”, sum er heiti á ávisu kolonnuni, har tú skal tøppa dáta inn. Heiti á kolonnuni er altið skrivað við feitari skrift í vegleiðingini

Nógv av eftirfylgjandi rokniorkunum eru skipað á líknandi hátt og skulu ofta útfyllast við líknandi upplýsingum. Tað er einans, um eitthvört víkir frá ella er nýtt í mun til fyrsta rokniarkið, at tað verður nærrí lýst.

Á öllum rokniorkum, har dátur skulu tøppast inn, er ein lítil “Key” mynd (sí lítlu myndina). Tað er teknlysing, sum sigur frá, at har puntarnir í CO₂-roknaranum hava grønan lit, er fallmynd, sum fellur niður og vísir möguleikarnar, sum tú kanst velja í millum. Er liturin ljósagrónur, skalt tú sjálv/ur manuelt tøppa dátur inn. Ljósagráu puntarnir eru fastlæstir. Teksturin, sum kemur fram í teimum, er úrslit av leiting “aftanfyri” í CO₂-roknaranum – til dømis útlátsfaktorarnir. Er liturin bláur, er tað eitt úroknað tal fyrir útlát.

Key
Dátuikast - Fallmynd
Dátuikast - Tøppa inn
Leiting (fastløst)
Útrokning

3.1 Inngangur

Onki at töppa inn.

3.2 Innihald

Onki at töppa inn.

3.3 Fyritøkuupplýsingar

Fyrsta rokniarkið, sum fyritøkan skal útfylla, er ‘Fyritøkuupplýsingar’. Her skulu upplýsingar um fyritøkuna setast inn. Her verða allir fasilitetir/allar ognir (bygningar, stóðir, bilar, skip og flogfør o.a.) skrásett saman við upplýsingum um staðseting og slag.

Gev tær tíð at umhugsa, hvussu tú skipar henda partin. Hvat tú setur inn her hevur týdning fyri, hvussu tölini, tú seinni skal töppa inn, verða sett upp (les um at velja ‘fasilitet/og ogn staðseting’, sí kap. 3.3

Til ber altíð at fara afturumaftur og broyta fasilitir/ognir, um tað vísir seg ikki verða nøktandi.

Í ‘Fyritøkuupplýsingar’ eru 25 rekkjur og sostatt rúm fyri 25 ognum í alt. Um tær tørvar fleiri rekkjur, so er ein loysn at umskipa hjálpífíluna til dømis við at leggja töl fyri ávísar eindir saman, so dátur samanlagdar kunnu yvirførast til CO₂-roknaran – til dømis allir diesel-bilar.

3.4 Samandráttur

Onki at töppa inn.

Samlaðu úrslitini frá öllum tölum, sum eru töppað inn í CO₂-roknaran, síggjast í rokniarkinum “Summary”. Har eru tons pr. bólk víst umframt samlað býti millum vav 1, vav 2 og vav 3.

Úrslitini vísa sjálvandi einans töl fyri tað árið, sum tú hevur sett töl inn fyri. Fyri at kunna fylgja gongdini í útláti yvir tíð, skal tú taka úrslit frá öllum árunum (sum eru í CO₂-roknarum frá ymiskum árum), sum tú hevur gjørt upp og seta upp í aðra Excel-fílu.

4. Vav 1 - Beinleiðis útlát

Vav 1 fevnir um:

- Fuels (Stationary) *Brennievni - brenning á fóstum eindum*
- Fuels (Mobile) *Brenning á flytfórum eindum*
- Refrigerants *Køllevni*

4.1 Brenning á fóstum eindum

Les vegleiðingina á sama rokniarki og royn at skilja dömið, sum verður víst.

Fasilitetur/Ogn og staðseting: Tú velur fasilitet/og ogn staðseting við at trýsta á pílin í ovasta punktinum. Tá dettur ein fallmynd niður, har tú kanst velja millum ognir, sum eru stovnaðarundir ‘fyritøkuupplýsingar’.

Virksemi: Her ber til at seta ein tekst, sum nærri lýsir, hvat oljan verður nýtt til. Ikki kravdur teigur at útfylla.

Brent brennievni: Vel slag av brennievni millum teir 11 möguleikar, sum eru í fallmyndini. Slögini av brennievni verða lýst eitt sindur nærri í talvuni niðanfyri. Í allarflestu fórum er vanligasti valmöguleikin tann triðovasti, altso gassolja/diesel.

Talvan niðan fyrir vísir slög av brennievni, sum eru sett upp í bókstavarð:

Brennievni (en)	Brennievni (fo)	Viðmerkingar
Biogas	Biogass	Ikki vanligt í Føroyum
Butane	Butan	Ikki vanligt í Føroyum, annað enn til matstovur og kantinur
Gas/diesel oil	Gassolja / dieselolja	Helst vanligasta brennievni í Føroyum
Heavy fuel oil	Tungolja	Verður brúkt í ídnaði og el- og hitaframleiðslu
Kerosene	Petroleum	Ikki vanligt í Føroyum longur.
LPG	Liquefied petroleum gas	Flótandi petrolumsgass. Ikki vanligt í Føroyum
Propane	Propan	Ikki vanligt í Føroyum
Waste Oils	Spillolja	Ikki vanligt í Føroyum, undantikið hjá einstökum fyritøkum, sum keypa spillolju, t.d. frá IRF.
Wood Chips	Stroyggj / Spønir (da: træflis)	 Ikki vanligt í Føroyum

Wood Logs	Viðarbular (da: træstammer)		Ikki vanligt í Føroyum
Wood Pellets	Træpillarar (da: træpillere)		Ikki vanligt í Føroyum

Útlátsfaktorur – bólkur: Til hvort slag av ‘brent brennievni’ eru upp til seks ‘útlátsfaktorar – bólkar’ (man kann hugsa um hetta sum keldur, sum til ber at velja). Bólkarnir verða lýstir í talvuni niðanfyri. Í roknaranum eru heitini á enskum.

Í talvuni niðan fyri eru heitini týdd til føroyskt (í *skráskrift*). Alt eftir, hvat slag av brennievni tú velur, fært tú möguleika til at velja ein bólk av útlátsfaktorum. Ofta er ikki stórus munur millum útlátsfaktorarnar í ymsu bólkunum. Um tú ivast, so vel Default.

Talvan vísis útlátsfaktorar:

Default Default Vel Default, tá ið virksemið ikki kann bólkast undir einum av hinum möguleikunum, sum eru lýstir niðanfyri
Public electricity and heat production El- og hitaframleiðsla Vel henda bólk, tá ið fyritókan framleiðir el ella hita
Manufacturing industries and construction Ídnaður og bygging Vel henda bólk, um fyritókan er ein ídnaðar- ella byggifyritóka
Commercial/Institutional Handlar og stovnar Vel henda bólk, um fyritókan er ein handil ella stovnur
Residential Húsarhald Vel henda bólk, um fyritókan er at samanbera við eitt húsarhald
Agriculture Landbúnaður Vel henda bólk, um fyritókan fæst við landbúnað

Nøgd: Skriva nøgdina av brennievni. Upplýsingar um nøgdina fáa fyritókur frá oljufelagnum.

Eindir: Vel eind. Tað eru 9 ymiskar eindir at velja ímillum. Í flestu fórum er vanliga eindin litrar. Tá nøgd og eind eru sett inn, verður útlátið roknað út, og stendur í ljósabláu kolonnuni.

Umroknifaktorar – Conversion factors

Ikki er neyðugt at geva sær stórvegis far um tær ljósagráu kolonnurnar. Men har sæst, hvussu CO₂-roknarin roknar millum eindina, sum tú brúkar fyrir nögd, og eindina, sum útlátsfaktorurin hefur.

Um eindin, sum tú velur, er onnur enn tann eindin, sum tann primeri útlátsfaktorurin hefur (ofta GJ), verður ein innbygdur umroknifaktorur (Conversions Factor) brúktur, sum primeri útlátsfaktorurin av sær sjálvum verður faldaður við. Úrslitið er ein útlátsfaktorur, sum hefur somu eind, sum tú hefur valt at brúka fyrir nögd av brennievni.

Bæði útlátsfaktorar og Conversion Factor eru innbygdir í roknaran.

4.2 Brenning á flytfórum eindum

Flutningsbólkur: Tú velur flutningsbólk í eini fallmynd, sum kemur fram, tá ið tú setur vísan í ovasta puntin undir yvirskriftini. Í fallmyndini eru 12 valmöguleikar, sum eru settir inn í talvuna niðanfyri, sum kunnu skipast í:

- **Flogferðsla** (fýra teir ovastu)
- **Sigling** (tríggir bólkar)
- **Ferðslu á landi** (fimm bólkar)

Talvan vísir flutningsbólkarnar – Vav 1 Fuels (mobile):

Flutningsbólkur	Lýsing
Air traffic, Dom. < 3000 ft.	Flogflutningur, innanlanda, flúgva lægri enn 3000 fótur <i>Tyrlur</i>
Air traffic, Dom. > 3000 ft.	Flogflutningur, innanlanda, flúgva hægri enn 3000 fótur <i>Smærri flogfør. Er ikki vanligt í Føroyum</i>
Air traffic, Int. < 3000 ft.	Flogflutningur, altjóða, flúgva lægri enn 3000 fótur <i>Er ikki vanligt í Føroyum</i>
Air traffic, Int. > 3000 ft.	Flogflutningur, altjóða, flúgva hægri enn 3000 fótur <i>Øll flogførini hjá Atlantic Airways.</i>
Fishing Ships	Fiskiskip
Sea Navigation	Handilsskip
Sea Navigation - International	Handilsskip í altjóða sigling
Heavy duty vehicles	Lastbilar (akfør frá 3,5 t)
Light duty vehicles	Vøruvognar (akfør upp til 3,5 t)

Bus	Bussar
Motorcycles	Motorsúkklur
Passenger cars	Vanligir bilar

Brent brennievni: Vel slag av brennievni. Til hvønn flutningsbólk, sum tú júst hevur valt, eru ymisk brennievni í at velja. Íalt eru 10 brennievni, sum kunnu skipast í brennievni til flogferðslu (trý slög), sigling (trý slög) og ferðslu á landi (fýra slög).

Talvan víssir brent brennievni:

Brennievni (en)	Brennievni (fo)	Lýsing
AvGas		Er ikki vanligt í Føroyum. Verður brúkt til smærri flogfør, sum flúgva innlendis.
Jet Fuel		Til flogfør. Vanligt i Føroyum
HVO		HVO (Hydrotreated Vegetable Oil) er t.d. framleidd úr brúktari matolju Plantuoljan verður viðgjörd, so hon fær somu eginleikar sum fossilt diesel. Er ikki vanligt í Føroyum, men kemur meira framyvir
Diesel	Diesel	Vanligt
Marine Gas Oil	Marin Gassolja	Marinediesel verður brúkt í dieselmotorum á skipum, bátum, generatorum v.m.
Residual Fuel	Tungolja	Ikki óvanligt
Bio ethanol	Bio etanol	Óvanligt í Føroyum (2024)
Biodiesel	Bio diesel	Óvanligt í Føroyum (2024)
Diesel	Diesel	Vanligt
Gasoline	Bensin	Vanligt

4.3 Kølievni – Refrigerants

Kølievni verða nýtt í HVS-skipanum, køliskipanum og kuldaskápum. Nøkur kølievni eru vakstrarhúsgass, og um fyritøkan nýtir hesi, so skulu dátur fyrir nýtsluna tøppast inn í hetta rokniarkið.

Slag av kølievni: Tað eru 33 ymisk kølievni at velja ímillum í CO₂-roknaranum. CO₂ er eitt teirra. Ammoniakk (NH₃ ella R-717) er ikki vakstrarhúsgass og er tí ikki ein valmøguleiki. Talvan niðan fyrir víssir vanligastu kølievnini, sum eisini eru vakstrarhúsgass, og sum verða brúkt í Føroyum.

F-gass	GWP
Rein evni	
HFC-32	677
HFC-125	3170
HFC-143	328
HFC-143a	4800
HFC-134a	1300
SF ₆	23500
Blandingar	
R404a	3943
R507a	3985
R422d	2473
R410a	1924
R407c	1624
R407f	1674
R449a	1282

Kelda: Kunngerð um f-gass

Nøgd: Nøgdin av gassi, sum skal setast inn, er tann nøgd, ið fyritókan hevur fylt á skipanina í árinum. Mett er, at hetta svarar til mongdina, ið er likin úr skipanum. Talið, sum verður sett inn, er samlaða nøgdin, sum er fylt á skipanirnar.

Eindir: Vel kg ella tons.

5 Vav 2 - Óbeinleiðis útlát

Vav 2 fevnir um útlát frá:

- Elnýtsla – Purchased Electricity
- Fjarhiti – District Heating

Føroyskir útlátsfaktorar fyri el og fjarhita frá ár 2021 eru á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni: [Útlátsfaktorar](#) - [Umhvorvisstovan](#).

5.1 Keypt el

El verður ikki framleitt við somu keldum allastaðni í landinum. Tí eru tríggir ymiskir útlátsfaktorar fyrir meginþokið, Suðuroy og útoyggjar. Jú meira varandi orka er framleidd, tess lægri er útlátsfaktorurin.

Elkelda Tá ið tú velur “Elkelda”, eru fýra valmöguleikar. Sí talvuna niðanfyri. Tá ið tú hevur valt elkeldu, er útlátsfaktorurin samstundis valdur.

Talvan vísis elkeldur og oyggjar. Útlátsfaktorurin fyri 2024 er vístur sum dömi:

Elkelda	Oyggjar	Viðmerking	Útlátsfaktorur 2024 <i>kg CO₂/kWh</i>
Meginþki	Svínoy Borðoy Viðoy Kunoy Kalsoy Streymoy Hestur Nólsøy Eysturoy Vágoy Sandoy		0,284
Suðuroy	Suðuroy		0,308
Smaller Islands	Fugloy Koltur Mykines Skúvoy Stóra Dímun	Hesar útoyggjar hava oljurikið elverk. Útlátsfaktorurin er tí tann hægsti av öllum elkeldum.	0,687
Default (Faroes Weighted Average)	Allar	Miðal fyrir allar Føroyar. Henda valmöguleika kanst tú t.d. brúka, um fyritókan hefur virksemi kring alt landið og t.d. um illa ber til at gera tølini neyvari upp.	0,292

Nøgd: Síðani verður nøgd skrivað inn. Nøgdina fær fyritókan frá SEV.

Eindir: Vel eind. Sjey ymiskar eindir eru at velja ímillum. Vanligast er kWh.

Um útlátsfaktorar fyrir el

Útlátsfaktorar fyrir el verða dagfördir árliga og verða lægri tess meiri varandi elorka er á netinum.

Føroyskir útlátsfaktorar fyrir elnýtslu frá 2021 og seinni eru á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni:

Útlátsfaktorar - Umhvørvisstovan

Fyri at seta útlátsfaktorar í perspektiv, hevur elkeldan við lægsta CO₂-útlátinum í Føroyum í 2024

(meginøkið) eitt útlát upp á 0,284 kg CO₂e/kWh. Miðal útlátsfaktorurin fyrir el í DK er 0,094 kg CO₂e/kWh.

Tí hevur tað hægri útlát at framleiða somu vøru í Føroyum heldur enn í Danmark

Kelda: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emission-intensity-of-1/greenhouse-gas-emission-intensity-of-electricity-generation-country-level>

5.1 Fjarhiti

Fjarhitakelda: Tá ið tú velur "Fjarhitakelda", eru tveir valmøguleikar:

- Tórshavn
- Default

Báðir valmøguleikar hava sama virði.

Nøgd: Síðani verður nøgd skrivað inn. Nøgdin fæst frá Fjarhitafelagnum.

Eindir: Vel eind. Sjey ymiskar eindir eru at velja ímillum. Vanligast er kWh.

Um útlátsfaktorar fyrir fjarhita

Útlátsfaktorur fyrir fjarhita verður dagfördur árliga.

Føroyskir útlátsfaktorar fyrir fjarhita frá 2021 og seinni eru á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni

Útlátsfaktorar - Umhvørvisstovan

6. Vav 3 - Útlát í virðisketuni

Vav 3 er útlát, sum ikki verður beinleiðis framleitt av fyritøku tíni, men av fyritøkum í virðisketu tykkara.

- Brennievni og orka (Undirbólkur 3): Roknast sjálvvirkandi.
- Flutningur av keyptum vörum og tænastum (Undirbólkur 4): Vel háttalag (Fuel Use ella Distance), set töl inn.
- Burturkast frá virkseminum (Undirbólkur 5): Skriva nøgd og slag av burturkasti.
- Ferðing í arbeiðsørindum (Undirbólkur 6): Skriva km ella flúgvíng.
- Starvsfólkaferðing til og frá arbeiði (Undirbólkur 7): Skriva teinar og ferðamáta.
- Langtíðarleigaðar ognir (Undirbólkur 8): Skriva nýtslu ella orku.
- Flutningur av seldum vörum (Undirbólkur 9): Vel háttalag og set töl inn.
- Langtíðarútleigaðar ognir (Undirbólkur 13): Skriva nýtslu ella orku.

Vav 3 er sambært għiġi protokollini skipað ī 15 undirbólkar, har føroyski CO₂-roknarin kann rokna átta av hesum. Teir átta undirbólkarnir, sum eru i fóroyska CO₂-roknaranum, eru settir upp í talvuni niðan fyri við hvítari bakgrund. Hinir sjey bólkarnir, sum ikki eru við i CO₂-roknaranum, eru gráir í talvuni niðanfyri.

Talvan niðan fyri vísir undirbólkar í vavi 3, og síðutalið til høgru sipar til síðutalið i GHG-protokollini:

[Scope3_Calculation_Guidance_0.pdf](#)

Nr.	Undirbólkur Category	Síða í GHG-protokollini
1	Keytar vörur og tænastur <i>Purchased Goods and Services</i>	20
2	Útgerð og ognir, sum fyritøkan eיגur <i>Capital Goods</i>	36
3	Virksemi tengt at brennievni og orku, ið ikki er partur av vavi 1 og 2 <i>Fuel- and Energy-Related Activities. Not Included in Scope 1 and Scope 2</i>	38
4	Flutningur og útkoiring av keyptum vörum og tænastum <i>Upstream Transportation and Distribution</i>	49
5	Burturkast frá virkseminum <i>Waste generated in Operations</i>	72
6	Ferðing í arbeiðsørindum <i>Business Travel</i>	81
7	Starvsfólkaferðing millum bústað og starvspláss <i>Employee Commuting</i>	87

8	Langtíðarleigaðar ognir <i>Upstream Leased Assets</i>	94
9	Flutningur og útkoiring av seldum vörum og tænastum <i>Downstream Transportation and Distribution</i>	102
10	Viðgerð av seldum vörum <i>Processing of Sold Products</i>	106
11	Nýtsla av seldum vörum <i>Use of Sold Products</i>	113
12	Endaviðgerð av seldum vörum <i>End-of-Life Treatment of Sold Products</i>	125
13	Langtíðarútleigaðar ognir <i>Downstream Leased Assets</i>	128
14	Umboð (franchises) <i>Franchises</i>	130
15	Ílögur og útlán <i>Investments</i>	136

Hvørjar undirbólkar í vavi 3 skal fyritókan rokna?

Tá ið fyritókan skal í holt við at gera upp útlát í vavi 3, er neyðugt at gera sær greitt, at hetta kann gerast eitt rættliga umfatandi arbeiði. Ein avbjóðing er eisini, at tað ikki er heilt einfalt at fáa fatur á neyðugu tölunum. Fyritókan eigur tí at byrja í smáum og fyrst eyðmerkja, hvørjir av teimum 15 undirbólkunum eru teir mest týdningarmiklu fyrir fyritökuna at arbeiða við – til dømis:

- Hvørjir undirbólkar hava stórrsta útlátið?
- Hvørjar undirbólkar kunnu vit lættast ávirka?
- Hvørjir undirbólkar hava týdning fyrir okkara áhugabólkar?
- Hvørjir undirbólkar eru lættast at byrja við (t.v.s. hvar fáa vit lættast fatur á tólum)?

Um fyritóka ætlað at rokna útlát frá einum vav 3-undirbólkum, sum ikki er í CO₂-roknaranum, noyðist fyritókan at finna/gera aðrar talgildar skipanir ella seta seg í samband við ráðgevar.

Orsókin til, at CO₂-roknarin ikki fevnir um allar undirbólkar er, at teir eru krevjandi at gera. Meira skal skrásetast og torleikastigið í útrocningunum er hægri.

Niðanfyri eru teir átta undirbólkarnir í vav 3 í CO₂-roknaranum lýstir nærri, við denti á, hvat skal tøppast inn í einstóku rokniorkini.

6.1 Undirbólkur 3 – Virksemi tengt at brennievni og orku, ið ikki er partur av vavi 1 og 2

Onki at tøppa inn.

Útlátið í undirbólki 3 stavar frá virksemi at fáa olju og el til hóldar, frá har hon verður útvunni, til hon er í tanganum (well-to-tank). CO₂-roknarin er gjørður soleiðis, at útlát í undirbólki 3 verður roknað av sær sjálvum. Hesin undirbólkur tekur töl úr vavi 1 og 2 og töl, ið umfata flutning og ferðing í vavi 3. Uttast til høgru í hesum rokniorkum síggjast hesar útrokningar. Sí mynd niðanfyri. Samlaða útsliðið frá undirbólki 3 sæst í arkinum ‘Samandráttur’.

Feroyskur CO₂-rokni. Ár: 2023

V3 - Rávøruflutningur og -veiting

6.2 Undirbólkur 4 - Flutningur og útkoyring av keyptum vørum og tænastum

Slag av dátum: Her skal fyritøkan velja millum tvey háttalög at gera upp útlát frá vøruflutningi:

- Fuel Use:** Tekur støði í nýtslu av brennievni, sum er farin til at flyta vøruna
- Distance:** Tekur støði í teininum, sum vøran er flutt, og hvussu nögv vøran vigar

Um tú veitst, hvussu nögv brennievni fyritøkan, sum veitti flutningstænastuna, brúkti, vel so Fuel Use-háttlagið, sum eisini er tann neyvi roknihátturin. Hevur tú ikki dátur fyrir oljunýtslu, vel so Distance-háttlagið, har tú skal kenna vektina á vøruni og teinin, sum vøran varð koyrd.

Fuel Use – háttalagið: Tá ið Fuel Use verður valt sum háttalag, er tað nøgdin av brennievni, ið skal tøppast inn. Hesin hátturin er best egsaður, tá ið ein og sami flutningbilur (sum fyritøkan ikki eigur ella leigar) koyrir fultlastaður bara við tñari vøru.

Spry teg fyrir hjá flutningsfyritökuni, um til ber at fáa dátur fyrir oljunýtsluna, sum varð brúkt til flutningin, antin beinleiðis ella óbeinleiðis (t.e. umroknað koyrdar km ella útreiðslur til tons av olju). Um onnur fyritóka eiger part av fluttu vørungi, eiga tey av røttum at rokna sín part við í teirra útlát. Um hetta ikki ber til, t.d. vegna vantandi dátur, eiger *Distance-háttalagið* at vera brúkt, sí næstu síðurnar.

Slag av dátum: Vel Fuel Use

Flutningsháttur: Vel ein av flutningsháttunum, sum koma fram í fallmyndini. Valmöguleikarnir eru settir upp í talvuni niðanfyri.

Tað eru íalt 20 sløg av flutningsháttum, sum kunnu skipast í fýra høvuðsbólkum:

- Flogferðsla (trý sløg)
- Sigling (trý sløg)
- Ferðsla á landi
- Seks aðrar minni vanligar flutningshættir (hvítar rekkjur í talvuni), sum í høvuðsheitum fevna um flutning við maskinum, sum ikki koyra á vegum.

Talvan vísis flutningshættir í.s.v. ‘Flutningur og útkoiring av keyptum vørum og tænastum’, settir upp í bókstavarøð og bólkað í litum, sum nevnt í tekstinum omanfyri:

Flutningsháttur	Lýsing
Agriculture	Agricultural non road working machinery, t.d. traktorar
Air Travel	Vel hetta um tú ikki hevur neyvari upplýsingar
Air traffic, Dom. < 3000 ft.	Flogflutningur, innanlanda, flúgva lægri enn 3000 føtur <i>Vel henda møguleikan, um vørna er flutt við TYRLU.</i>
Air traffic, Dom. > 3000 ft.	Flogflutningur, innanlanda, flúgva hægri enn 3000 føtur <i>Smærri flogfør. Er ikki vanligt í Føroyum</i>
Air traffic, Int. < 3000 ft.	Flogflutningur, altjóða, flúgva lægri enn 3000 føtur <i>Er ikki vanligt í Føroyum</i>
Air traffic, Int. > 3000 ft.	Flogflutningur, altjóða, flúgva hægri enn 3000 føtur <i>Øll flogførini hjá Atlantic Airways.</i>
Bus	Øll sløg av bussum
Cargo Ship	
Commercial/Institutional	Handling machinery used in ports and airports, tractors, forklifts, telescopic loaders, small gasoline non road working machinery in the commercial and institutional sector
Fishing Ships	

Forestry	Forestry non road working machinery
Heavy duty vehicles	Lastbilar (akfør frá 3,5 t)
Light duty vehicles	Vøruvognar (upp til 3,5 t)
Manufacturing industries and construction	Maskinur, sum verða brúkt til framleiðslu og í byggivinnuni. Small gasoline non road working machinery
Motorcycles	Allar motorsúkkjur
Passenger cars	Vanligir persónsbilar
Residential	Small gasoline non-road working machinery in the residential sector
Sea Navigation	
Sea Navigation - International	
Sea Tanker	Tangaskip

Útlátskelda: Her ber til at velja millum ymisk brennievni. Valmöguleikarnir eru ymiskir, alt eftir hvønn flutningshátt tú hefur valt.

Nøgd: Her verður nøgd av brennievni skrivað inn.

Eindir: Vel eind, vanligasta er helst litrar ella tons.

GG! Einki skal tøppast inn í kolonnuna ‘Um tons.km: Flutt tons’.

Distance – háttalagið: Tá ið *Distance-háttalagið* verður valt, er tað teinurin, sum vøran er flutt, og hvussu nögv vøran vigar saman við upplýsingum um flutningshátt, ið verður tøppað inn.

Útlátsfaktorarnir, sum verða brúktir í Distance-háttalagnum, er miðal av ymiskum parametrum, t.d. brennievnanýtslu, stødd, hvussu fult flutningfarið er o.s.v. Eindin er t.d. kg CO₂e/tons.km.

Av tí, at útlátsfaktorarnir ikki eru spesifikkir, er útroknaða útlátið ikki eins rætt, sum tá ið Fuel-use-háttalagið verður brúkt.

Tonne.km er eitt mátieind, sum svarar til at flyta eitt tons av vøru ein km.

(An equivalent measure of one tonne of transported goods over one km.)

Dømi: Um farmur vigar 30 tons og verður fluttur 100 km, verður tons.km virði roknað við at falda vekt viðtein (30 tons x 100 km), og gevur tað eitt virði sum er 3.000 tons.km.

Hesin hátturin er best egnaður, tá ið fyritøka flytur vøru við flutningshátti (og í akfari, sum fyritøkan ikki eiger ella leigar), har fyritøkan einans eiger ein part av samlaðu vektini.

Slag av dátum: Vel ‘Distance’.

Flutningsháttur: Vel ein av seks valmøguleikunum, sum koma fram í fallmyndini.

Útlátskelda: Vel ein av mógleikunum. Valmøguleikarnir eru ymiskir, alt eftir hvønn flutningshátt tú hefur valt.

Flutningsháttur og útlátskeldur eru í talvuni litað við liti, sum vísir, um talan er um flogferðslu, sigling ferðslu á landi.

Talvan vísir teir seks ymisku valmøguleikarnar fyri Flutningshátt, og hvørjar útlátskeldur hoyra til einstóku flutningshættirnar:

Flutningsháttur	Útlátskelda	Viðmerkingar
Van Vørvognar	<ul style="list-style-type: none"> Average (up to 3,5 t) - Diesel Average (up to 3,5 t) - Petrol Average (up to 3,5 t) - CNG Average (up to 3,5 t) - LPG Average (up to 3,5 t) - Unknown Average (up to 3,5 t) - Battery Electric Vehicle 	<p><i>Vel millum hesi sløg av miðal vørvognum, sum allir viga upp til 3,5 tons, men sum brúka ymiskt brennievni</i></p> <p><i>Tað er slag av brennievni, sum avgerð hvørja útlátskeldu tú velur</i></p> <p>Petrol er am. heiti fyri bensin.</p> <p>CNG og LPG er óvanligt í Føroyum.</p>
Heavy duty Vehicles Lastbilar og trailarar	<ul style="list-style-type: none"> Diesel - Rigid (>3,5 – 7,5 tons) - Average Laden Diesel - Rigid (>7,5 tons-17 tons) - Average Laden Diesel - Rigid (>17 tons) - Average Laden Diesel - All rigid - Average Laden Diesel - Articulated (>3,5 – 33 t) - Average Laden Diesel - Articulated (>33 t) - Average Laden Diesel - All artics - Average Laden Diesel - All HGVs - Average Laden 	<p><i>Vel millum hesi sløg av lastbilum og trai, sum allir brúka diesel og eru lastaðir við miðal vekt.</i></p> <p><i>Tað er vektin á bilinum, sum avgerð hvørja útlátskeldu tú velur.</i></p> <p><i>Um tú ikki veit, um tað var ein lastbilur ella trailari, velur tú niðasta valmøguleika.</i></p> <p>Rigid: vanligir lastbilar</p> <p>Articulated: trailarar (fo: vognrað)</p>
Heavy duty vehicles (refrigerated)	<ul style="list-style-type: none"> Diesel - Rigid (>3,5 – 7,5 t) - Average Laden Diesel - Rigid (>7,5 t-17 t) - Average Laden Diesel - Rigid (>17 t) - Average Laden 	<p><i>Vel millum hesi sløg av lastbilum, sum allir brúka diesel og eru lastaðir við miðal vekt.</i></p>

<i>Lastbilar og trailarar við køliskipan</i>	<ul style="list-style-type: none"> Diesel - All rigs - Average Laden Diesel - Articulated (>3,5 – 33 t) - Average Laden Diesel - Articulated (>33 t) - Average Laden Diesel - All artics - Average Laden Diesel - All HGVs - Average Laden 	<p><i>Tað er vektin, sum avgerð hvørja útlátskeldu tú velur.</i></p> <p><i>Um tú ikki veit, um tað var ein lastbilur ella trailari, velur tú niðasta valmöguleika.</i></p> <p>Rigid: vanligir lastbilar</p> <p>Articulated: trailerar</p>
<i>Sea Tanker</i> <i>Tangaskip</i>	<ul style="list-style-type: none"> Crude tanker - Average Products tanker - Average Chemical tanker - Average LNG tanker - Average LPG tanker - Average 	<p><i>Vel millum hesi slög av tangaskipum:</i></p> <p>Crude: flyta ráolju. Ikki viðkomandi fyri FO.</p> <p>Products: flyta olju, diesel o.a. til FO</p> <p>Chemical: flyta cement (Norðskála) og fiskaolju (Fuglafjørður og Tvøroyri) o.a. Ikki so vanligt.</p> <p><i>LNG og LPG skip sigla ikki uppá</i></p>
<i>Cargo Ship</i> <i>Farmaskip</i>	<ul style="list-style-type: none"> Bulk carrier - Average General cargo - Average Container ship - Average Vehicle transport - Average RoRo-Ferry - Average Large RoPax ferry - Average Refrigerated cargo - All dwt 	<p><i>Vel millum hesi slög av farmaskipum</i></p> <p>Bulk flyta málm og kol. Ikki viðkomandi fyri FO.</p> <p>General flyta stykkjagóðs og annað, t.d. gamalt jarn, bilar, bátar og fóður og nógv annað ymiskt. Koma ofta á Sund og Hvalvík.</p> <p>Container: flyta vøru í bingjum til Føroya. Dómi um skip: skip hjá Eimskip og Samskip. Helgafelli og Arnafelli.</p> <p>Vehicle transport ikki viðkomandi fyri FO.</p> <p>Ro-Ro – Ferry (útflyta ofta feskan og frystan fisk. Koma við kjøti, frukt o.a. vøru til handlar</p> <p>Dómi um skip: Mykines og Akranes Glyvursnes og onnur útlendsk skip, sum Eimskip umsitrir.</p> <p>Large RoPax ferry NORRØNA</p> <p>Refrig cargo: eru frystifarmaskip. Tey heintar frystan fisk úr frystigoymslum í FO, t.d. í Kollafirði, Klaksvík, Fuglafirði og Tvøroyri. Koma vanliga tóm til FO.</p>
<i>Air Travel</i> <i>Flogferðsla</i>	<ul style="list-style-type: none"> Domestic, to/from UK - with RF Short-haul, to/from UK - with RF Long-haul, to/from UK - with RF International, to/from non-UK - with RF 	<p>Domestic er ikki viðkomandi fyri Føroyar.</p> <p>Allar flogleiðir hjá Atlantic Airways kunnu bólkast undir "Short-haul".</p> <p>Er floktúrurin longri 3.500 km ella 6 tímar, er talan um long-haul (sambært IATA).</p>

Nøgd: Veljast kann millum tvey slög av eindum, antin longd (km ella miles) ella tonne.km

TONNES.KM

Um tú kennir bæði teinin og vektina, velur tú eindina *tonne.km* og skrivar longdina í **Nøgd** og vektina (íroknað pakkitilfar og plattar) í tonsum í **Flutt tons**.

Um tú ikki kennir neyva teinin, finn so stytstu leið á einum korti. Á heimsíðuni hjá Landsverki ber til at finna vegalongdir millum allar bygdir í Føroyum. Sí her: [Landsvegir](#)

Her ber til at finna teinar millum flogvallir í heiminum: <https://www.airportdistancecalculator.com/>

Gev gætur: Um CO₂-roknarin ikki roknar útlátið, og tú sært feilboðini "#I/T", kann orsókin ofta vera, at tú ikki hevur gáað eftir, um tú á rættan hátt hevur valt røttu valmøguleikarnar. Hóast allar cellurnar eru fyltar út, kann onkur teirra vísa eitt val, sum ikki er möguligt.

6.3 Undirbólkur 5 – Burturkast frá virkseminum

Undirbólkur 5 snýr seg um burturkast frá virkseminum. Her eru eingin føroyskir útlátsfaktorar tókir, og tí verða bretskir útlátsfaktorar nýttir. Sambært GHG-protokollini eigur fyritókan bara tann partin av útlátinum sum stavar frá flutningi av burturkastinum frá síni fyritóku og til viðgerðarstaðið. Fyritókan eigur ikki útláti frá viðgerðini. Tyrving er té undantikið. Har eigur fyritókan alt útlátið av burturkastinum. Hetta roknihátturin ger, at fleiri útlátsfaktorar eru teir somu fyri burturkast til endurvinning og brenning (tí flutningurin er tann sami).

Slag av burturkasti: Í roknaranum eru 29 ymisk slög av burturkasti at velja ímillum. Í talvuni niðanfyri eru bólkkarnir settir upp við enskum og føroyiskum heitum og nærrí lýsing. Talvan vísir tey 29 slögini av burturkasti, sum eru í roknaranum.

Ensk heiti	Føroysk heiti	Nærri lýsing
Asbestos	Asbest	Asbest og eternit. Blandað tyrviburturkast kann bólkast her
Asphalt	Asfalt	
Batteries	Battarí	Øll slög av battaríum eisini akkumulatorar
Clothing	Klæðir	
Commercial and industrial waste	Restburturkast (vinna)	T.d. háorkuburturkast ella stórt burturkast
Concrete	Betong	

Glass	Glas	Alt glas bæði krukkur til endurvinning og vindeygu at brenna/tyrva
Household residual waste	Húsarhaldsburturkast	Gráí posin
Insulation	Bjálving	Glas- og steinull
Metal: aluminium cans and foil (excl. forming)	Dósir	
Metals	Metal	Alt jarn og metal
Mineral oil	Olja	T.d. spillolja
Organic: mixed food and garden waste	Lívrunnið burturkast	Matur, urtagarðsleivdir
Paper and board: board	Papp	
Paper and board: mixed	Papp og pappír	
Paper and board: paper	Pappír	
Plasterboard	Gips	Blandað tyrviburturkast kann bólkast her
Plastics: average plastics	Plast - blandað	Plast, ið ikki kann bólkast í aðrar bólkar
Plastics: HDPE (incl. forming)	Plast - HDPE	T.d. aliringar og fóðurslangur
Plastics: LDPE and LLDPE (incl. forming)	Plast - LDPE	T.d. bleytt plast
Plastics: PET (incl. forming)	Plast - PET	T.d. sodavatnflöskur úr plasti
Plastics: PP (incl. forming)	Plast - PP	T.d. stórsekkir
Plastics: PS (incl. forming)	Plast - PS	Eisini kallað flamingo
Plastics: PVC (incl. forming)	Plast - PVC	Eisini kallað vinyl-plast. Blandað tyrviburturkast kann bólkast her
Soils	Avgrevstur	Allur avgrevstur
Tyres	Dekk	Øll dekk til endurvinning. Dekk at brenna verða bólkað undir Restburturkast (vinna)
WEEE - fridges and freezers	Køli- og frystiskáp/boks	
WEEE – Mixed	Elektronikkur	Allur elektronikkur
Wood	Timbur	Alt timbur. Kann eisini bólkast undir Restburturkast (vinna)

Endastøð: Tað eru 5 ymiskar endastøðir at velja í millum. Sí talvuna niðanfyri, sum víslir burturkast – endastøðir.

Endastøð	Viðmerkingar
Combustion	<p>Vel Combustion, tá ið burturkastið verður brent.</p> <p>Gev gætur! Ensku útlátsfaktorarnar byggja á, at allur hitin frá brennistøðini er gagnnýttur í fjarhitaneti. Hjá IRF voru 27 % gagnnýtt, og hjá KB voru 84 % gagnnýtt í 2024. Hetta merkir, at vit egentliga hava hægri útlátsfaktorar fyrir combustion. Men so leingi vit ikki hava útlátsfaktorar, mugu vit nýta bretskar standard faktorar.</p>

Composting	Vel Composting, tá ið burturkastið verður koyrt í kompost/sankutøð
Landfill	Vel Landfill, tá ið burturkastið verður tyrvt
Recycled – Open-loop	Vel Recycled – open-loop, tá ið burturkastið verður endurvunnið til eitt nýtt endamál. T.d. plastflóskur, ið verða gjörd til klæðir ella byggitilfar. Góðskan á tilfarinum minkar fyrir hvørja ferð tað verður endurvunnið.
Recycled – Closed-loop	Vel Recycled – Closed-loop, tá ið burturkastið verður endurvunnið til sama ella líknandi tilfar. T.d. pantflóskur, sum verða til nýggjar pantflóskur. Dygdir í tilfarinum verður í stórra mun varðveitt.

Nøgd: Tøppa inn vektina á burturkastinum.

Eind: Einans eitt slag av eind er mögulig her. Tú skalt upplýsa nøgdina sum vekt, antin kg ella tons. Ofta er tað ein avbjóðing, at nøgdir er upplýst í m³ ella bara sum stk ella tal. Tá er neyðugt at umrokna allar nøgdir av burturkasti til kg ella tons. Umrokningarfaktorar fyrir burturkast fáast frá IRF, KB ella Vinnuhúsinum. Tað eru 30 linjur til burturkast, og hevur fyritókan fleiri bólkar, mugu hesir leggjast saman í hjálpifílu. Sí talvuna á síðu 10.

Fyri at lýsa burturkasttøl hjá fyritókuni nærri, verða samlaðar nøgdir av burturkasti, sum fara til endurvinning, brenning og tyrvning, roknaðar út á øðrum roknarki í hesum roknaranum.

6.4 Undirbólkur 6 – Ferðing í arbeiðsørindum

Tá ið "Ferðing í arbeiðsørindum" skal gerast upp, er skilagott at brúka hjálpifíluna til at savna dátur saman og síðani føra tær inn í CO₂-roknaran. Tað er gott at hava skipan, so alt verður skrásett rætt beinanvegin. T.d. eru alt fleiri ferðaskrivstovur, ið bjóða samlaðar ferðaseðlauppgerðir fyrir eitt ár. Tað er best at fáa tal fyrir hvussu nógvar km er flogið til til hvar.

Rokna út, hvussu øll starvsfólkini hava ferðast í km, býtt upp eftir ferðamáli, sum aftur eru deild upp í:

- Flúgvning í Føroyum (sum man vera sera óvanlig)
- Styrtteinar (Short-haul, sum eru túrar upp til 3.500 km ella 6 tímar)
- Longri teinar (Long-haul, longri enn 3.500 km ella 6 tímar)
- Umframta altjóða flúgvning (International, sum eru langir teinar millum lond uttanfyri Europa).

Uppihald á hotelli ella líknandi er ikki partur av føroyska CO₂-roknaranum.

Flutningsháttur: Í alt eru 6 ymiskir flutningshættir at velja ímillum. Sí talvuna á síðu 21.

Útlátskelda: Alt eftir, hvør flutningsháttur er valdur, skal nú veljast millum ymiskar útlátskeldur.

Valmöguleikarnir eru ymiskir, alt eftir hvønn flutningshátt tú hevur valt.

Flutningsháttur og útlátskeldur eru í tavluni litað við liti, alt eftir um talan er um flogferðslu, sigling ella ferðsla á landi. RF er stytting fyrir Radiative Forces, sum er óbeinleiðis vakstrarhúsárin frá flogferðslu.

Talvan vírir flutningshættir og útlátkeldur, tá ið starvsfólk ferðast í arbeiðsþróindum:

Flutningsháttur	Útlátskelda	Viðmerkingar
Air Travel	<ul style="list-style-type: none"> • Domestic, to/from UK - Average passenger - with RF • Short-haul - to/from UK - Average passenger - with RF • Short-haul - to/from UK - Economy class - with RF • Short-haul - to/from UK - Business class - with RF • Long-haul - to/from UK - Average passenger - with RF • Long-haul - to/from UK - Economy class - with RF • Long-haul - to/from UK - Premium economy class - with RF • Long-haul - to/from UK - Business class - with RF • Long-haul - to/from UK - First class - with RF • International, to/from non-UK - Average passenger - with RF • International, to/from non-UK - Economy class - with RF • International, to/from non-UK - Premium economy class - with RF • International, to/from non-UK - Business class - with RF • International, to/from non-UK - First class - with RF 	<p><i>Vel millum hesi sløg av túrum,</i></p> <p><i>Styttri teinar (Short-haul, sum eru túrar upp til 3.500 km ella 6 tímar)</i></p> <p><i>Longri teinar (Long-haul, longri enn 3.500 km ella 6 tímar)</i></p> <p><i>Umframt altjóða flugvинг (International, sum eru langir teinar millum lond uttanfyri Europa).</i></p>
Ferry	<ul style="list-style-type: none"> • Foot passenger • Car passenger • Average (all passenger) 	
Passenger Cars	<ul style="list-style-type: none"> • Diesel • Petrol • Hybrid • CNG • LPG • Unknown • Plug-in Hybrid Electric Vehicle • Battery Electric Vehicle 	
Motorcycles	<ul style="list-style-type: none"> • Average motorbike 	
Taxi	<ul style="list-style-type: none"> • Regular taxi 	
Bus	<ul style="list-style-type: none"> • Average local bus 	

6.5 Undirbólkur 7 – Starvsfólkaferðing millum bústað og starvspláss

Tá ið starvsfólkaferðing (pendling til arbeiðis) skal gerast upp, er aftur skilagott at brúka hjálpiðluna at skráseta starvsfólkini, og hvussu tey koma til og frá arbeiði.

Strekkið millum bygdir eru at finna á heimasíðuni hjá Landsverk: www.landsverk.fo

Minst til at taka við í roknistykkið, at starvsfólk ferðast tveir vegir, til og frá arbeiði, og ymisk er hvussu nógvar dagar um árið, tey arbeiða.

Flutningshátt: Í alt eru 5 ymiskir flutningshættir at velja ímillum. Sí talvu niðanfyri.

Útlátskelda: Vel millum ymiskar útlátskeldur. Valmöguleikarnir eru ymiskir, alt eftir hvønn flutningshátt tú hevur valt. Flutningsháttur og útlátskeldur eru í tavluni litað við litum, sum vísa, um talan er um, at flutningshátturin at koma til og frá arbeiðið er **við fergu** ella **ferðsla á landi**. Teir vanligastu möguleikarnir eru skrivaðir við feitari skrift.

Talvan vísir flutningshættir og útlátkeldur, tá ið starvsfólk ferðast til og frá arbeiði:

Flutningsháttur	Útlátskelda	Viðmerkingar
Ferry	<ul style="list-style-type: none">Foot passengerCar passengerAverage (all passenger)	<i>Vel ímillum um ferðin við fergu er við ella utan bil.</i>
Passenger cars	<ul style="list-style-type: none">DieselPetrolHybridCNGLPGUnknownPlug-in Hybrid Electric VehicleBattery Electric Vehicle	<i>Vel slag av bili</i>
Motorcycles	<ul style="list-style-type: none">Average motorbike	
Taxi	<ul style="list-style-type: none">Regular taxi	
Bus	<ul style="list-style-type: none">Average local bus	

Nøgd: Í nøgd verða “km” ella “passenger.km” sett inn alt eftir, hvør flutningsháttur er valdur.

6.6 Undirbólkur 8 – Langtíðarleigaðar ognir

Hetta er útlát frá olju, el og fjarhita frá ognum, ið fyritókan langtíðarleigar. Hetta verður roknað á sama hátt sum vav 1 og vav 2.

Her er tað tó sett upp soleiðis, at valmöguleikarnir fyrir olju, el og fjarhita eru í somu fallmynd.

Spurningar

Viðhvort kann verða torfört hjá fyritókum at fáa til vega töl fyrir el og olju í hóllum, sum eru í leigaðum bygningi. Tá ber til at meta seg eftir, hvussu nógvar m² av samlaða bygninginum, ið fyritókan brúkar í mun til samlaðu víddina og eisini at samanbera, hvussu orkukrevjandi virksemið er hjá ymisku brúkarunum. Síðan kann ein faktor setast á samlaðu olju- og elnýtsluna.

*Dómi: Fyritóka A leigar ein bygning, sum er í tveimum hæddum, 100 m² hvør. Ovara hæddin er innrættað við skrivstovum og niðara hæddin er kjallari. Fyritóka brúkar ein triðing av niðaru hædd. Samlaða oljunýtslan er 3.000 l um árið. Spurningurin er hvussu nógvar litrar av olju fyritóka A skal taka við í sítt 'Vav 3'Langtíðarleigaðar ognir'? Fyritóka A eיגur í samráð við eigarana at gera metingar um oljunýtsluna. Hvussu væl er bjálvað, og hvussu heit eru rúmini, eru viðkomandi spurningar. T.d. kundi fyritóka A og eigarinn komið fram til, at kjallarin brúkar 1/3 av samlaðu árligu oljunýtsluni. Av tí at fyritóka A brúkar ein triðing av kjallaranum, "eigur" fyritóka A 1/3 * 1/3 = 1/6 av 3.000 l. Altso setur fyritóka A 500 l inn í 'vav 3 Langtíðarleigaðar ognir'.*

Til ber at fáa serfrøðingar at meta um fyrir at fáa so røtt töl, sum til ber. Í fyrsta umfari hefur tað týdning, at tað er týðiligt, hvussu fyritóka A er komin fram til oljunøgdina, sum verður sett í roknaran.

6.7 Undirbólkur 9 – Flutningur og útkororing av seldum vörum og tænastum

Verður roknað á sama hátt sum undirbólkur 4 'Flutningur og útkororing av keyptum vörum og tænastum'.

6.8 Undirbólkur 13 – Langtíðarútleigaðar ognir

Hetta er útlát frá olju, el og fjarhita frá ognum, ið fyritókan langtíðarleigar til aðrar fyritókur ella privatpersónar. Verður roknað á sama hátt sum undirbólkur 8.

7 Vegleiðing um rokniørkini við orkuútrokningum

Tvey rokniørk eru sett aftast í CO₂-roknaran, sum rokna út samlaðu orkunýtsluna, og hvussu stórum prosentpartur av samlaðu orkunýtsluni er úr varandi orku. Hetta eru viðkomandi töl til ESG-frágreiðingar.

7.1 Samlað orkunýtsla

Onki at inntøppa.

Allar útrokningarnar í hesum skjali fara fram sjálvvirkandi. CO₂-roknarin heintar sjálvur töl fyri nýtslu av olju og øðrum brennievni úr vavi 1 og töl fyri nýtslu av el og fjarhita úr vavi 2 og rokna samlaðu orkunýtsluna. Til ber at velja millum, um töllini skulu hava eindina kWt ella GJ. Upplýsingarnar eru á fóroyiskum og á enskum.

7.2 Varandi orka

Onki at inntøppa.

Allar útrokningarnar í hesum skjali fara fram sjálvvirkandi. CO₂-roknarin heintar sjálvur töl fyri orkunýtslu frá rokniarkinum ‘Samlað orkunýtsla’ og rokna út, hvussu nógv prosent av samlaðu orkunýtsluni stavar frá varandi orku.

Til ber at velja millum um töllini skulu hava eindina kWt ella GJ. Upplýsingarnar eru á fóroyiskum og á enskum.

8 Vegleiðing um rokniarkið við burturkasthagtølum

Eitt rokniark er sett aftast í CO₂-roknaran, sum rokna út samlaðu burturkastnøgdina, og hvussu stórum prosentpartur fer til ávikavist endurvinning, brenning og tyrvning. Hetta eru viðkomandi töl til ESG-frágreiðingar.

8.1 Samlað burturkast og burturkast at endurvinna

Onki at inntøppa.

Allar útrokningarnar í hesum skjali fara fram sjálvvirkandi. CO₂-roknarin heintar sjálvur töl fyri burturkast frá rokniarkinum ‘Burturkast frá virksemi’ og roknar út samlaðu nøgdina, og hvussu nógv fer til ymiska viðgerð.